

Okresní sdružení hasičů Kutná Hora
Vladislavova 331, 284 01 Kutná Hora

**Tragédie se může odehrát kdykoli a kdekoli.
Možná právě v této chvíli někdo potřebuje pomoc.
Kdokoli z nás může právě teď bojovat ze všech sil o svůj život.**

Nebudme lhostejní, pomozme si.

**Okresní sdružení hasičů v Kutné Hoře ve spolupráci s Transfuzní stanicí v Čáslavi si vás dovoluji
pozvat dne 17. února 2011 a akci**

KREV OD HASIČŮ

Tuto akci jsme uspořádali z důvodu stále stoupající potřebě pro život nenahraditelné tekutiny. Stále vysoký počet dopravních nehod z tragickými následky, velmi složité operace, neustálá potřeba krevní plazmy vyžaduje neustále navyšovat počet dobrovolných dárců krve. Proto si dovoluujeme oslovit právě vás Dobrovolné hasiče, pro které je záchrana lidského života prvotním posláním.

Podpořte prosím tuto iniciativu a přijďte se svými kolegy a kamarády z vašeho sboru či jednotky. Ukažme, že se umíme postavit i takto pro většinu z nás nezvyklé záchraně lidského života. Nikdo z nás dopředu neví, zda to nebude právě on nebo někdo z našich blízkých kdo bude potřebovat transfuzi, která rozhodne o jeho dalším životě.

Pokud se rozhodnete tuto akci podpořit, pošlete prosím emailem seznam členů se jménem vašeho sboru nebo jednotky na adresu duskovi@sendme.cz a to nejpozději do 5. února 2011. Transfuzní stanice Nemocnice Čáslav bude pouze pro naše dárce otevřena dne 17. února 2011 od 7 do 11 hodin. Občerstvení a dárcovský certifikát bude připraven pro každého hasiče. V příloze naleznete několik rad a důležitých informací, které určitě napomůžou vašemu rozhodování. Jakékoliv dotazy rádi zodpovíme na telefonním čísle 602 537 076.

David Veselý Dis.

vedoucí odborné rady velitelů
OSH Kutná Hora

Jaroslav Dušek

starosta okresního sdružení hasičů
Kutná Hora

Informace pro nové dárce krve

I. Ohrožení příjemce krevní transfuze

Léčba krví a krevními složkami přináší příjemci transfuze riziko přenosu infekční choroby od dárce krve. Krví přenosných infekcí je celá řada. Z praktického hlediska jsou nejvýznamnější infekční žloutenka typu B, infekční žloutenka typu C a AIDS. Riziko přenosu infekce se snažíme snížit jednak výběrem dárce, jednak vyšetřením odebrané krve.

a) výběr dárce krve

Při výběru dárce krve se z dárcovství vylučují osoby, u kterých je pravděpodobnost výskytu krví přenosných chorob vyšší. Za "rizikové chování" a "rizikové faktory" z hlediska možnosti přenosu infekce se považují:

- úzký kontakt s nemocným s infekční žloutenkou (rodina, zaměstnání, sexuální partner)
- úzký kontakt s osobou infikovanou HIV nebo nemocným s AIDS (rodina, sex. partner)
- úzký kontakt s nemocnými s krvácivou chorobou (rodina, sex. partner)
- výskyt Creutzfeldt-Jacobovy nemoci a jejích variant (vCJD = BSE, TSE) v pokrevním příbuzenstvu či rodině
- pobyt ve Velké Británii nebo ve Francii (nad 6 měsíců) v letech 1980-96 (teoretické riziko variantní Creutzfeldt-Jacobovy nemoci)
- tetování, propichování uší, body piercing, akupunktura mimo zdravotnické zařízení apod.
- endoskopické vyšetření nebo katetrizace s provedenou biopsií
- léčba krví či krevními deriváty vyjma autologní transfúze v posledních 6 měsících
- pasivní imunizace proti žloutence typu B (např. u zdravotnického personálu pro úraz)
- léčba přípravky lidského původu např. pro růstové a vývojové poruchy (lidský růstový hormon)
- neurochirurgický výkon s použitím štěpu tvrdé mozkové pleny, transplantace rohovky
- pobyt v nápravném zařízení (vězení)
- střídání náhodných sexuálních partnerů, zejm. zahraničních
- pohlavní styk mezi muži (platí i pro sexuální partnerky těchto mužů)
- léčba nebo sledování pro pohlavní chorobu
- pohlavní styk provozovaný pro peníze nebo drogy (prostituce); pohlavní styk s osobou provozující prostituci
- toxikomanie a alkoholismus
- užívání injekčních drog (i v minulosti); pohlavní styk s osobou, která užívá injekční drogy

Pokud se na Vás vztahuje některé z uvedených rizik, krev nedávejte. Nevystavujte, prosím, příjemce transfuze zvýšenému riziku. V případě pochybností se poradte s lékařem transfuzního oddělení.

b) vyšetření odebrané krve

Každému dárci krve bude odebraná krev vyšetřena na přítomnost známek infekce:

- HBV = žloutenka typu B
- HCV = žloutenka typu C
- HIV = původce AIDS
- syfilis (příjice)

K vyšetření jsou používány metody, které mají co nejvyšší záchytnost (tzv. screeningové testy). V případě reakce v záchytovém testu je vzorek označen za "**reaktivní**" a vydání transfuzního přípravku je pozastaveno do vyjasnění nálezu.

Vzorek "**reaktivní**" je dále vyšetřen k potvrzení nálezu (tzv. "konfirmasi"), případně je dárce pozván ke kontrolnímu odběru. V případě potvrzení "**skutečné positivity**" vyšetření je dárce informován a je-li to zapotřebí, je zajištěno další sledování nebo i léčba. V případě opakovaně "reaktivního nálezu" a negativního nálezu "konfirmasičním testem" je dárce informován s tím, že jde o "**falešnou pozitivitu**", která nevyžaduje (kromě vyřazení z dárcovství) žádnou další péči (sledování nebo léčbu).

Při každém odběru je vyšetřována také hladina jaterního enzymu ALT, k jehož zvýšení v krvi dochází při jaterním poškození např. infekční žloutenku (ale i při řadě jiných onemocnění, velké fyzické námaze obézních osob, dietní chybě apod.).

I přes uvedený způsob vyšetření není možné zaručit příjemci krve naprostou bezpečnost (např. proto, že test může být založen na průkazu protilátek a dárce může "trvat" až 6 týdnů, než protilátku po "nakažení" vytvoří). Z tohoto důvodu se trvá na vyplnění odběrového dotazníku a vyšetření lékařem před vlastním odběrem. Zároveň je dávána přednost bezplatným dárčům krve, u kterých je menší riziko zatažení důležitých údajů.

II. Riziko pro dárce krve

a) odběr ne zcela zdravému dárce

Odběrem krve by mohl být ve vzácných případech poškozen dárce, který sám trpí nedostatkem odebírané složky, proto je před odběrem vyšetřován krevní obraz. Vyšetření moči, dalších ukazatelů krevního obrazu a vyšetření lékařem slouží k všeobecnému posouzení zdravotního stavu dárce a je tedy formou "preventivní prohlídky".

b) nežádoucí reakce na odběr

Jako nežádoucí reakce na odběr se může objevit:

- krevní výron, modřina (špatný vpich, krvácení do podkoží po vpichu), riziko této komplikace lze snížit řádným stlačením místa vpichu po odběru
- celková reakce, mdloby, které jsou způsobeny ne dost rychlým přizpůsobením změny krevního oběhu při odběru nebo nepřiměřená psychická reakce; ke mdlobě dochází nejčastěji u dárců hladovějících, vyčerpaných předchozí větší námahou (např. po nočních) a při příliš rychlém opuštění odběrového křesla.

c) všechen materiál používaný k vlastnímu odběru krve i k odběru krve za účelem laboratorního vyšetření je zásadně na jedno použití, nehrozí tedy žádné riziko přenosu jakékoliv infekce na dárce!

d) frekvence odběrů krve pro transfuzní účely

Počet odběrů krve nemá u muže přesáhnout 4 a u ženy 3 za rok, přičemž interval mezi dvěma následujícími odběry musí být alespoň 2 měsíce (ve výjimečných případech může být kratší). Příliš častými odběry by mohly být vyčerpány zásoby železa potřebného pro tvorbu červených krvinek.

e) věkové omezení dárce krve

Za dárce krve se přijímají, nebrání-li tomu kontraindikace, osoby od 18 do 60 let, ve výjimečných případech mladší či starší.